

STRUKTURA ORGANIZACYJNA
(INSTYTUCJONALNA)
UNII EUROPEJSKIEJ

Jędrusiowi

Anna Doliwa-Klepacka
Zbigniew M. Doliwa-Klepacki

STRUKTURA ORGANIZACYJNA
(INSTYTUCJONALNA)
UNII EUROPEJSKIEJ
(Z UWZGLĘDNIENIEM TRAKTATU Z LIZBONY)

Temida2
Białystok 2009

© Copyright by Temida 2, Anna Doliwa–Klepacka

Białystok 2009

Rada Programowa Wydawnictwa Temida 2:

Leonard Etel, Marian Grzybowski, Adam Jamróz, Dariusz Kijowski, Cezary Kosikowski, Adam Lityński, Emil Pływaczewski, Stanisław Prutis, Eugeniusz Ruśkowski, Walerian Sanetra, Halina Świączkowska, Bogdan Wierzbicki.

Redaktor naukowy wydawnictwa:

Halina Świączkowska

Żadna część tej pracy nie może być powielana i rozpowszechniana w jakiegokolwiek formie i w jakikolwiek sposób (elektroniczny, mechaniczny), włącznie z fotokopiowaniem – bez pisemnej zgody wydawcy.

ISBN 978–83–89620–67–5

Recenzent:

Mieczysława Zdanowicz

Opracowanie graficzne i typograficzne:

Jerzy Banasiuk

Projekt okładki:

Monika Trypuz

Redakcja techniczna:

Jerzy Banasiuk

Korekta:

Bogumiła Mancewicz

Wydawca: Temida 2

Przy współpracy i wsparciu finansowym

Wyższej Szkoły Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Świętokrzyskim

Przegląd treści

Wykaz skrótów stosowanych w pracy	37
PRZEDMOWA	41

ROZDZIAŁ WSTĘPNY

ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE WSZYSTKICH ORGANÓW UNII EUROPEJSKIEJ

1. Specyfika organów UE.....	45
2. Nazwy elementów tworzących strukturę organizacyjną UE	46
3. Problem przynależności podstawowych organów (instytucji) do filarów UE.....	47
4. Hierarchia organów organizacji międzynarodowych	49
5. Zasady działania instytucji i organów UE	58
6. Języki oficjalne (urzędowe) i robocze organów UE	63

ROZDZIAŁ PIERWSZY

ORGANY GŁÓWNE UNII EUROPEJSKIEJ

1. Uwagi ogólne	66
2. Rada Europejska	67
3. Rada	85
4. Komisja	153
5. Parlament Europejski	180
6. Trybunał Sprawiedliwości	209
7. Trybunał Obrachunkowy, ECA.....	232
8. Europejski Bank Centralny, ECB	242

ROZDZIAŁ DRUGI
ORGANY POMOCNICZE UNII EUROPEJSKIEJ

1. Uwagi ogólne	258
2. Organy pomocnicze wspólne dla kilku głównych organów UE.....	259
3. Organy pomocnicze Rady.....	281
4. Organy pomocnicze Komisji	316
5. Organy pomocnicze Parlamentu Europejskiego	333
6. Organy pomocnicze Trybunału Sprawiedliwości	334

ROZDZIAŁ TRZECI
ORGANY AUTONOMICZNE

1. Uwagi ogólne	336
2. Organy o kompetencjach rozciągających się na wybrane problemy w całej UE.....	344
3. Organy funkcjonujące w ramach filaru I.....	379
4. Organy funkcjonujące w ramach filaru II	494
5. Organy funkcjonujące w ramach filaru III.....	508
Bibliografia	537

Spis treści

Wykaz skrótów stosowanych w pracy	37
PRZEDMOWA	41

ROZDZIAŁ WSTĘPNY

ZAGADNIENIA DOTYCZĄCE WSZYSTKICH ORGANÓW UNII EUROPEJSKIEJ

1. Specyfika organów UE	45
2. Nazwy elementów tworzących strukturę organizacyjną UE	46
3. Problem przynależności podstawowych organów (instytucji) do filarów UE	47
4. Hierarchia organów organizacji międzynarodowych	49
4.1. Organy główne.....	50
4.1.1. Uwagi ogólne.....	50
4.1.2. Rodzaje organów głównych	50
4.1.2.1. Organy naczelne i wykonawcze	50
4.1.2.2. Organy sądowe	51
4.1.2.3. Organy parlamentarne	52
4.1.2.4. Organy administracyjne	52
4.2. Organy pomocnicze	53
4.2.1. Pojęcie organów pomocniczych	53
4.2.2. Rodzaje organów pomocniczych.....	53
4.2.2.1. Główne organy pomocnicze.....	53
4.2.2.2. Organy pomocnicze inne niż główne	55
4.3. Organy autonomiczne	55
4.3.1. Uwagi ogólne.....	55
4.3.2. Rodzaje organów autonomicznych.....	56

4.3.2.1. Organy sądowe	56
4.3.2.2. Organy kontrolne.....	56
4.3.2.3. Organy finansowe.....	57
4.3.2.4. Organy wykonawcze (operacyjne).....	57
4.3.2.5. Organy szkoleniowo–badawcze.....	57
4.4. Hierarchia organów UE	57
5. Zasady działania instytucji i organów UE.....	58
5.1. Zasada jednolitych ram instytucjonalnych	59
5.2. Zasada subsydiarności (pomocniczości)	59
5.3. Zasada równowagi instytucjonalnej	60
5.4. Zasada autonomii instytucjonalnej	61
5.5. Zasada lojalnej współpracy międzyinstytucjonalnej	61
5.6. Zasada kompetencji powierzonych.....	61
5.7. Zasada proporcjonalności	62
6. Języki oficjalne (urzędowe) i robocze organów UE	63

ROZDZIAŁ PIERWSZY

ORGANY GŁÓWNE UNII EUROPEJSKIEJ

1. Uwagi ogólne.....	66
2. Rada Europejska.....	67
2.1. Historia powstania	67
2.2. Podstawy prawne funkcjonowania	69
2.3. Skład	70
2.4. Struktura	70
2.5. Kompetencje.....	72
2.6. Organizacja prac	79
2.7. Uchwały: sposób podejmowania, rodzaje, charakter prawny	82
2.8. Pozycja Rady Europejskiej w UE.....	84

3. Rada	85
3.1. Historia.....	85
3.2. Podstawy prawne funkcjonowania	85
3.3. Skład	86
3.4. Struktura wewnętrzna	86
3.4.1. Rada na szczeblu ministerialnym	86
3.4.2. Rada na szczeblu szefów państw i rządów	87
3.5. Proces podejmowania uchwał	90
3.5.1. Podmioty uprawnione do przedkładania Radzie wniosków w sprawie podjęcia uchwał.....	90
3.5.2. Proces wypracowywania projektów uchwał.....	91
3.5.3. Procedury podejmowania uchwał przez Radę.....	92
3.5.3.1. Uwagi wstępne	92
3.5.3.2. Procedury podejmowania uchwał w filarze I	92
3.5.3.3. Procedura podejmowania uchwał w filarze II	105
3.5.3.4. Procedura podejmowania uchwał w filarze III.....	106
3.5.3.5. Zmiany wprowadzone przez Traktat z Lizbony do procedury podejmowania uchwał w Radzie	107
3.6. <i>Quorum</i> i sposoby podejmowania uchwał.....	119
3.6.1. <i>Quorum</i>	119
3.6.2. Sposoby podejmowania uchwał	119
3.7. Wymogi ilościowe głosów przy podejmowaniu uchwał	121
3.7.1. Wymóg jednomyślności.....	121
3.7.2. Wymóg większości głosów wszystkich członków (bezwzględnej większości)	127
3.7.3. Wymóg kwalifikowanej większości głosów	128
3.7.3.1. Wymóg większości kwalifikowanej opartej na zasadzie głosowania ważonego	128
3.7.3.2. Większość kwalifikowana oparta na zasadzie jedno państwo – jeden głos	134
3.8. Rodzaje i charakter prawny uchwał.....	134
3.8.1. Uchwały w ramach filaru I	134
3.8.1.1. Rozporządzenie	134

3.8.1.2. Dyrektywa	135
3.8.1.3. Decyzja.....	135
3.8.1.4. Zalecenie i opinia	136
3.8.1.5. Akty <i>sui generis</i> – <i>soft law</i>	137
3.8.1.6. Akty prawa wewnętrznego	138
3.8.2. Uchwały w ramach filaru II	138
3.8.2.1. Wspólne działania	138
3.8.2.2. Wspólne stanowiska	138
3.8.2.3. Zalecenia	139
3.8.2.4. Akty <i>sui generis</i> – <i>soft law</i>	139
3.8.2.5. Akty prawa wewnętrznego	139
3.8.3. Uchwały w ramach filaru III	139
3.8.3.1. Wspólne stanowiska	139
3.8.3.2. Decyzje ramowe	139
3.8.3.3. Decyzje.....	139
3.8.3.4. Konwencje.....	139
3.8.3.5. Środki wykonawcze	140
3.8.3.6. Akty <i>sui generis</i> – <i>soft law</i>	140
3.8.3.7. Akty prawa wewnętrznego	140
3.8.4. Rodzaje uchwał przewidywanych przez Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy	140
3.8.4.1. Ustawy europejskie	140
3.8.4.2. Europejskie ustawy ramowe.....	140
3.8.4.3. Rozporządzenia europejskie	141
3.8.4.4. Decyzje europejskie	141
3.8.4.5. Europejskie rozporządzenia delegowane	141
3.8.4.6. Europejskie rozporządzenia wykonawcze i europejskie decyzje wykonawcze	141
3.8.5. Rodzaje uchwał przewidywane przez Traktat z Lizbony	142
3.8.5.1. Akty prawodawcze	142
3.8.5.2. Akty delegowane	142
3.8.5.3. Akty wykonawcze	142
3.8.5.4. Akty niewiążące (zalecenia i opinie).....	142
3.9. Organizacja prac	143

3.10. Kompetencje	146
3.10.1. Kompetencje w ramach filaru I	146
3.10.1.1. Stanowienie lub współudział w stanowieniu prawa unijnego	146
3.10.1.2. Uchwalanie budżetu UE	148
3.10.1.3. Wykonywanie prawa unijnego	148
3.10.1.4. Kontrola realizacji prawa unijnego	148
3.10.1.5. Zawieranie umów międzynarodowych	148
3.10.1.6. Koordynacja ogólnej polityki gospodarczej	149
3.10.1.7. Powoływanie członków niektórych organów UE	149
3.10.1.8. Upoważnianie państw członkowskich do podejmowania wzmocnionej współpracy	149
3.10.2. Kompetencje w ramach filaru II	149
3.10.2.1. Prawodawcze	150
3.10.2.2. Wykonawcze	150
3.10.2.3. Zawieranie umów międzynarodowych	150
3.10.2.4. Forum wymiany informacji i konsultacji	150
3.10.2.5. Upoważnianie państw członkowskich do podejmowania wzmocnionej współpracy	150
3.10.2.6. Ustalanie zasad finansowania wydatków operacji przeprowadzanych przez UE	150
3.10.3. Kompetencje w ramach filaru III	151
3.10.3.1. Prawodawcze	151
3.10.3.2. Upoważnianie państw członkowskich do podejmowania wzmocnionej współpracy	151
3.10.3.3. Forum wymiany informacji i konsultacji	151
3.11. Ewolucja pozycji Rady we Wspólnotach Europejskich i UE	151
4. Komisja	153
4.1. Historia	153
4.2. Podstawy prawne funkcjonowania	153
4.3. Struktura	154
4.3.1. Kolegium	154
4.3.2. Przewodniczący	154
4.3.3. Grupy członków Komisji (grupy zadaniowe Komisji)	155

4.4. Skład	156
4.4.1. Liczba komisarzy.....	156
4.4.2. Sposób powoływania oraz odwoływania Przewodniczącego i komisarzy	157
4.4.3. Wymogi stawiane kandydatom na komisarzy	158
4.4.4. Status prawny komisarzy	158
4.4.5. Kompetencje komisarzy	160
4.4.6. Kadencja komisarzy	160
4.4.7. Siedziby komisarzy	161
4.5. Proces wypracowywania i tryb podejmowania uchwał.....	161
4.5.1. Proces wypracowywania uchwał.....	161
4.5.2. Tryb podejmowania uchwał.....	167
4.6. Rodzaje uchwał i ich charakter prawny.....	168
4.7. Posiedzenia	169
4.8. Kompetencje	170
4.8.1. Kompetencje w ramach filaru I	170
4.8.1.1. Prawo inicjatywy legislacyjnej.....	170
4.8.1.2. Kompetencje zarządzająco–wykonawcze	170
4.8.1.3. Kompetencje kontrolne	170
4.8.1.4. Kompetencje opiniodawcze	171
4.8.1.5. Reprezentowanie interesów UE na zewnątrz.....	171
4.8.1.6. Kompetencje sprawozdawcze	172
4.8.1.7. Kompetencje informacyjne	173
4.8.1.8. Inne kompetencje	173
4.8.2. Kompetencje w ramach filaru II	173
4.8.3. Kompetencje w ramach filaru III.....	174
4.8.4. Uwagi końcowe	174
4.8.5. Postanowienia Traktatu z Lizbony w sprawie kompetencji Komisji	175
4.9. Działalność.....	176
5. Parlament Europejski.....	180
5.1. Historia.....	180
5.2. Podstawy prawne funkcjonowania	181

5.3. Struktura wewnętrzna	181
5.3.1. Sesja plenarna	181
5.3.2. Organy kierujące pracami Parlamentu.....	182
5.3.3. Organy merytoryczne	182
5.3.3.1. Komisje	182
5.3.3.2. Grupy (frakcje, kluby) polityczne	183
5.3.3.3. Delegacje międzyparlamentarne	185
5.3.3.4. Delegacje narodowe	185
5.3.3.5. Intergrupy frakcji politycznych.....	185
5.4. Skład	186
5.5. Status prawny parlamentarzystów	189
5.6. Podejmowanie uchwał w ramach Parlamentu Europejskiego	191
5.6.1. Wymogi ilościowe głosów przy podejmowaniu uchwał	191
5.6.2. <i>Quorum</i>	191
5.6.3. Sposoby głosowania	192
5.7. Posiedzenia.....	192
5.7.1. Uczestnicy	192
5.7.2. Częstotliwość posiedzeń.....	193
5.7.3. Porządek dzienny i rodzaje posiedzeń.....	193
5.7.4. Miejsce posiedzeń.....	195
5.8. Kompetencje	195
5.8.1. Uprawnienia kontrolne	195
5.8.1.1. Kontrola wstępna.....	195
5.8.1.2. Kontrola bieżąca.....	196
5.8.1.3. Kontrola <i>ex post</i>	197
5.8.2. Funkcje doradcze	200
5.8.3. Funkcje prawotwórcze.....	201
5.8.3.1. Prawo inicjatywy legislacyjnej.....	201
5.8.3.2. Udział w stanowieniu prawa	202
5.8.4. Uprawnienia w zakresie uchwalania budżetu UE	203
5.8.5. Uprawnienia nominacyjne (kreacyjne).....	204
5.8.6. Funkcje akceptacyjne (wyrażanie zgody).....	204
5.8.7. Postanowienia Traktatu z Lizbony w sprawie kompetencji Parlamentu Europejskiego	205

5.8.8. Uwagi końcowe	206
5.9. Działalność.....	207
5.10. Współpraca Parlamentu Europejskiego z parlamentami narodowymi	208
6. Trybunał Sprawiedliwości	210
6.1. Podstawy prawne funkcjonowania	210
6.2. Skład	210
6.2.1. Sędziowie.....	210
6.2.2. Rzecznicy generalni.....	211
6.3. Struktura wewnętrzna	213
6.3.1. Prezes.....	213
6.3.2. Posiedzenia plenarne	214
6.3.3. Izby sądowe	214
6.3.4. Pierwszy Rzecznik Generalny	214
6.4. Kompetencje	215
6.4.1. Kompetencje w ramach filaru I	215
6.4.1.1. Według kryterium rodzaju funkcji.....	215
6.4.1.2. Według kryterium rodzaju prowadzonych postępowań	218
6.4.1.3. Zgłaszanie inicjatyw legislacyjnych.....	220
6.4.2. Kompetencje Trybunału Sprawiedliwości w ramach filaru III.....	221
6.4.2.1. Orzekanie w sporach między państwami członkowskimi	221
6.4.2.2. Orzekanie w sprawie legalności uchwał	221
6.4.2.3. Wydawanie orzeczeń wstępnych.....	221
6.4.3. Kompetencje w ramach filaru II	222
6.4.4. Uwagi końcowe	222
6.5. Postępowanie przed Trybunałem.....	223
6.5.1. Postępowanie skargowe	223
6.5.2. Postępowanie w sprawie wydania orzeczenia wstępnego	230
6.6. Charakter prawny wyroków i orzeczeń wstępnych.....	231
6.7. Działalność.....	232
7. Trybunał Obrachunkowy, ECA.....	233
7.1. Geneza i podstawy prawne funkcjonowania	233

7.2. Skład	234
7.3. Struktura.....	235
7.3.1. Kolegium	235
7.3.2. Prezes.....	235
7.3.3. Członkowie Trybunału	235
7.3.4. Grupy kontroli	236
7.3.5. Izby	236
7.3.6. Komitet Administracyjny	236
7.3.7. Komitet Kontroli.....	236
7.3.8. Sekretariat Generalny	236
7.4. Personel.....	237
7.5. Kompetencje	237
7.6. Działalność.....	239
8. Europejski Bank Centralny, ECB	242
8.1. Uwagi ogólne.....	242
8.2. Geneza	243
8.3. Podstawy prawne funkcjonowania	244
8.4. Struktura.....	244
8.4.1. Rada Prezesów	244
8.4.2. Zarząd	247
8.4.3. Prezes.....	248
8.4.4. Rada Ogólna	248
8.4.5. Dyrekcje Generalne	249
8.4.6. Dyrekcje.....	250
8.4.7. Komitety i grupy robocze ESCB.....	250
8.4.8. Konferencja do spraw Zasobów Ludzkich	250
8.4.9. Dialog Społeczny ESCB.....	250
8.4.10. Przedstawicielstwa.....	250
8.5. Personel.....	250
8.6. Siedziba.....	250
8.7. Kapitał.....	250
8.8. Kompetencje oraz działalność ESCB i ECB	253

ROZDZIAŁ DRUGI

ORGANY POMOCNICZE UNII EUROPEJSKIEJ

1. Uwagi ogólne	259
2. Organy pomocnicze wspólne dla kilku głównych organów UE	260
2.1. Komitet Ekonomiczno–Społeczny	260
2.1.1. Geneza	260
2.1.2. Podstawy prawne funkcjonowania	260
2.1.3. Skład	261
2.1.4. Struktura wewnętrzna	262
2.1.4.1. Posiedzenia plenarne	262
2.1.4.2. Przewodniczący	263
2.1.4.3. Prezydium	263
2.1.4.4. Zespół budżetowy	263
2.1.4.5. Sekcje	263
2.1.4.6. Podkomitety	264
2.1.4.7. Komisja do Spraw Przemian w Przemysle	264
2.1.4.8. Grupy członkowskie	264
2.1.4.9. Centrum Monitorowania Jednolitego Rynku	265
2.1.4.10. Sekretariat Generalny	265
2.1.5. Kompetencje	265
2.1.6. Proces wypracowywania uchwał	267
2.1.7. Rodzaje uchwał i ich charakter prawny	267
2.1.8. Działalność	268
2.2. Komitet Regionów	269
2.2.1. Geneza i podstawy prawne funkcjonowania	269
2.2.2. Skład	270
2.2.3. Struktura	270
2.2.3.1. Zgromadzenie Plenarne	270
2.2.3.2. Przewodniczący i Prezydium	271
2.2.3.3. Komisje	271
2.2.3.4. Delegacje krajowe	272
2.2.3.5. Grupy (frakcje) polityczne	272
2.2.3.6. Grupy międzyregionalne	273

2.2.3.7. Sekretariat Generalny	273
2.2.4. Kompetencje	273
2.2.5. Proces wypracowywania uchwał	275
2.2.6. Rodzaje i charakter prawny uchwał	276
2.2.7. Działalność	277
2.3. Komitet Ekonomiczno–Finansowy	278
2.3.1. Podstawy prawne funkcjonowania	278
2.3.2. Skład	278
2.3.3. Struktura	279
2.3.3.1. Posiedzenia plenarne	279
2.3.3.2. Przewodniczący	279
2.3.3.3. Podkomitety i grupy robocze	279
2.3.3.4. Sekretariat	279
2.3.4. Kompetencje	279
2.3.5. Zasady funkcjonowania	280
2.3.6. Rodzaje i charakter prawny uchwał	281
2.3.7. Działalność	281
3. Organy pomocnicze Rady	282
3.1. Organy do spraw wszystkich filarów	282
3.1.1. Komitet Stałych Przedstawicieli, COREPER	282
3.1.1.1. Podstawy prawne funkcjonowania	282
3.1.1.2. Skład	282
3.1.1.3. Kompetencje	282
3.1.1.4. Proces wypracowywania projektów uchwał dla Rady	283
3.1.1.5. Rola COREPER w UE	284
3.1.2. Grupa Anticiego	284
3.1.3. Grupa Mertensa	285
3.1.4. Grupa Przyjaciół Prezydencji	285
3.1.5. Sekretariat Generalny	285
3.2. Organy do spraw filaru I	287
3.2.1. Specjalny Komitet do spraw Rolnictwa	287
3.2.1.1. Podstawy prawne funkcjonowania	287
3.2.1.2. Skład	287
3.2.1.3. Zasady funkcjonowania	287

3.2.1.4. Kompetencje.....	287
3.2.2. Komitet Artykułu 133.....	288
3.2.2.1. Podstawy prawne funkcjonowania i skład.....	288
3.2.2.2. Struktura.....	288
3.2.2.3. Zasady funkcjonowania.....	289
3.2.2.4. Kompetencje.....	289
3.2.3. Komitet Polityki Gospodarczej.....	289
3.2.3.1. Podstawy prawne funkcjonowania.....	289
3.2.3.2. Skład.....	290
3.2.3.3. Struktura.....	290
3.2.3.4. Zasady funkcjonowania.....	290
3.2.3.5. Kompetencje.....	290
3.2.4. Komitet do spraw Zatrudnienia, EMCO.....	291
3.2.4.1. Podstawy prawne funkcjonowania.....	291
3.2.4.2. Skład.....	292
3.2.4.3. Struktura.....	292
3.2.4.4. Zasady funkcjonowania.....	292
3.2.4.5. Kompetencje.....	293
3.2.5. Komitet Ochrony Socjalnej, SPC.....	293
3.2.5.1. Podstawy prawne funkcjonowania.....	293
3.2.5.2. Skład.....	294
3.2.5.3. Struktura.....	294
3.2.5.4. Zasady funkcjonowania.....	294
3.2.5.5. Kompetencje.....	295
3.2.6. Strategiczny Komitet do Spraw Migracji, Granic i Azylu, SCIFA.....	295
3.2.6.1. Podstawy prawne funkcjonowania.....	295
3.2.6.2. Skład.....	295
3.2.6.3. Struktura.....	296
3.2.6.4. Zasady funkcjonowania.....	296
3.2.6.5. Kompetencje.....	297
3.2.7. Komitet Usług Finansowych.....	297
3.2.7.1. Podstawy prawne funkcjonowania.....	297
3.2.7.2. Skład.....	297
3.2.7.3. Struktura.....	298

3.2.7.4. Kompetencje.....	298
3.2.8. Inne komitety.....	298
3.2.8.1. Komitet do spraw Kultury.....	298
3.2.8.2. Komitet do spraw Edukacji.....	299
3.2.8.3. Komitet Energetyczny.....	299
3.2.9. EUROGRUPA.....	299
3.2.10. Grupy robocze.....	300
3.2.10.1. Uwagi ogólne.....	300
3.2.10.2. Podstawy prawne funkcjonowania.....	300
3.2.10.3. Skład.....	300
3.2.10.4. Struktura.....	300
3.2.10.5. Zasady funkcjonowania.....	301
3.2.10.6. Kompetencje.....	301
3.2.10.7. Rola grup roboczych w procesie decyzyjnym Rady.....	302
3.3. Organy do spraw filaru II.....	302
3.3.1. Wysoki Przedstawiciel do Spraw Wspólnej Polityki Zagranicznej i Bezpieczeństwa.....	302
3.3.1.1. Podstawy prawne funkcjonowania.....	302
3.3.1.2. Kompetencje.....	302
3.3.2. Trojka.....	307
3.3.3. Specjalni przedstawiciele UE.....	307
3.3.4. Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa, PSC.....	308
3.3.4.1. Podstawy prawne funkcjonowania.....	308
3.3.4.2. Skład.....	309
3.3.4.3. Kompetencje.....	310
3.3.5. Komitet Wojskowy, EUMC.....	311
3.3.5.1. Podstawy prawne funkcjonowania.....	311
3.3.5.2. Skład.....	311
3.3.5.3. Kompetencje.....	311
3.3.6. Sztab Wojskowy, EUMS.....	311
3.3.6.1. Podstawy prawne funkcjonowania.....	311
3.3.6.2. Skład.....	312
3.3.6.3. Kompetencje.....	312
3.3.7. Jednostka Planowania Strategicznego i Wczesnego Ostrzegania.....	312

3.3.7.1. Podstawy prawne funkcjonowania	312
3.3.7.2. Skład	312
3.3.7.3. Kompetencje.....	312
3.3.8. Inne organy	313
3.3.8.1. Europejska Sieć Korespondentów, COREU	313
3.3.8.2. Komitet Rady do spraw Bezpieczeństwa	313
3.3.8.3. Europejska Służba Działań Zewnętrznych.....	313
3.3.8.4. Komitet do spraw Cywilnych Aspektów Zarządzania Kryzysami	314
3.3.8.5. Grupy robocze	314
3.3.8.6. Grupy ambasadorów państw UE w państwach trzecich i przy organizacjach międzynarodowych.....	314
3.4. Organy do spraw filaru III	315
3.4.1. Komitet Koordynacyjny (Komitet Artykułu 36), CATS	315
3.4.1.1. Podstawy prawne funkcjonowania.....	315
3.4.1.2. Skład.....	315
3.4.1.3. Struktura	315
3.4.1.4. Zasady funkcjonowania.....	315
3.4.1.5. Kompetencje i działalność	316
3.4.2. Grupy robocze	317
3.4.3. Komitet Bezpieczeństwa Wewnętrznego UE	317
4. Organy pomocnicze Komisji.....	317
4.1. Aparat administracyjny	317
4.1.1. Uwagi ogólne.....	317
4.1.2. Dyrekcje Generalne	318
4.1.3. Służby	318
4.1.4. Gabinety komisarzy	319
4.1.5. Personel Komisji.....	320
4.2. Komitety komitologiczne	325
4.2.1. Uwagi ogólne.....	325
4.2.2. Podstawy prawne funkcjonowania	326
4.2.3. Skład	326
4.2.4. Struktura	326
4.2.5. Organizacja prac	327

4.2.6. Podejmowanie uchwał.....	328
4.2.7. Kompetencje.....	328
4.2.8. Działalność.....	329
4.3. Grupy eksperckie.....	329
4.3.1. Uwagi ogólne.....	329
4.3.2. Skład.....	330
4.3.3. Struktura.....	330
4.3.4. Zasady funkcjonowania.....	331
4.3.5. Kompetencje.....	331
4.4. Komitet Naukowo–Techniczny.....	332
4.4.1. Skład.....	332
4.4.2. Struktura.....	332
4.4.3. Kompetencje.....	332
4.5. Rada Bezpieczeństwa Komisji.....	333
4.6. Delegatury i ośrodki Komisji.....	333
5. Organy pomocnicze Parlamentu Europejskiego.....	334
5.1. Sekretariat Generalny.....	334
5.2. Sekretariaty grup (frakcji) politycznych.....	334
5.3. Asystenci parlamentarzystów.....	335
6. Organy pomocnicze Trybunału Sprawiedliwości.....	335
6.1. Sekretarz.....	335
6.2. Sekretariat.....	336

ROZDZIAŁ TRZECI

ORGANY AUTONOMICZNE

1. Uwagi ogólne.....	337
1.1. Geneza.....	337
1.2. Kryteria kwalifikacji do organów autonomicznych.....	338
1.3. Rodzaje kompetencji organów autonomicznych.....	339

1.4. Nazwy organów autonomicznych.....	339
1.5. Podstawy prawne funkcjonowania, członkostwo, kompetencje, skład, podejmowanie uchwał i finansowanie.....	340
1.5.1. Organy o kompetencjach obejmujących wybrane problemy w całej UE	340
1.5.2. Organy funkcjonujące w ramach filaru I	340
1.5.3. Organy funkcjonujące w ramach filaru II.....	344
1.5.4. Organy funkcjonujące w ramach filaru III.....	345
2. Organy o kompetencjach rozciągających się na wybrane problemy w całej UE	345
2.1. Sąd Pierwszej Instancji	345
2.1.1. Geneza i podstawy prawne funkcjonowania	345
2.1.2. Skład	346
2.1.3. Struktura	348
2.1.3.1. Prezes Trybunału	348
2.1.3.2. Składy orzekające.....	348
2.1.3.3. Prezesi Izb	349
2.1.3.4. Rzecznicy generalni	349
2.1.3.5. Sekretarz.....	349
2.1.3.6. Administracja	349
2.1.4. Siedziba	350
2.1.5. Kompetencje.....	350
2.1.6. Procedura postępowania	351
2.1.7. Odwołanie od orzeczeń	352
2.1.8. Relacje między Trybunałem Sprawiedliwości a Sądem Pierwszej Instancji	353
2.1.9. Działalność	354
2.2. Sąd do Spraw Służby Publicznej Unii Europejskiej.....	356
2.2.1. Wspecjalizowane izby sądowe – uwagi ogólne.....	356
2.2.2. Geneza i podstawy prawne funkcjonowania	357
2.2.3. Skład	357
2.2.4. Struktura	358
2.2.4.1. Prezes	358
2.2.4.2. Składy orzekające.....	358

2.2.4.3. Sekretarz	358
2.2.5. Siedziba	358
2.2.6. Kompetencje	358
2.2.7. Procedura postępowania	358
2.3. Rzecznik Praw Obywatelskich, Ombudsman UE.....	359
2.3.1. Geneza	359
2.3.2. Podstawy prawne funkcjonowania	360
2.3.3. Struktura	361
2.3.4. Powoływanie Rzecznika.....	361
2.3.5. Odwołanie Rzecznika.....	362
2.3.6. Status prawny Rzecznika.....	363
2.3.7. Kompetencje i procedura rozpatrywania skarg	363
2.3.8. Finanse.....	368
2.3.9. Działalność	368
2.4. Europejski Urząd do Spraw Zwalczania Nadużyć Finansowych, OLAF ..	371
2.4.1. Podstawy prawne funkcjonowania	371
2.4.2. Członkostwo	371
2.4.3. Struktura	372
2.4.3.1. Dyrektor Generalny.....	372
2.4.3.2. Dyrekcje	372
2.4.3.3. Zarząd Dochodzeniowo–Operacyjny	372
2.4.3.4. Komitet Nadzoru	373
2.4.4. Kompetencje.....	373
2.4.5. Finanse.....	375
2.4.6. Działalność	375
2.5. Europejski Inspektor Ochrony Danych, EDPS.....	377
2.5.1. Podstawy prawne funkcjonowania	377
2.5.2. Powołanie i status prawny EDPS	377
2.5.3. Kompetencje.....	377
2.6. Europejska Szkoła Administracji.....	379
3. Organy funkcjonujące w ramach filaru I	380
3.1. Agencja Dostaw EURATOMU	380
3.1.1. Geneza	380

3.1.2. Podstawy prawne funkcjonowania	381
3.1.3. Członkostwo	381
3.1.4. Struktura	381
3.1.4.1. Dyrektor Generalny	381
3.1.4.2. Komitet Doradczy	381
3.1.4.3. Personel	382
3.1.5. Siedziba	383
3.1.6. Kompetencje	383
3.1.7. Kapitał	384
3.1.8. Finanse	384
3.1.9. Działalność	384
3.2. Europejski Bank Inwestycyjny, EIB	384
3.2.1. Podstawy prawne funkcjonowania	384
3.2.2. Struktura	385
3.2.2.1. Rada Gubernatorów	385
3.2.2.2. Rada Dyrektorów	385
3.2.2.3. Komitet Zarządzający	386
3.2.2.4. Komitet Kontroli i Audytu	386
3.2.2.5. Dyrekcje:	387
3.2.2.6. Oddziały (biura) terenowe	387
3.2.2.7. Sekretariat Generalny	387
3.2.3. Personel	387
3.2.4. Siedziba	387
3.2.5. Kompetencje	387
3.2.6. Procedura uzyskiwania kredytów i gwarancji	389
3.2.7. Finanse	389
3.2.8. Działalność	392
3.3. Europejskie Centrum Rozwoju Szkolenia Zawodowego, CEDEFOP	398
3.3.1. Podstawy prawne funkcjonowania	398
3.3.2. Struktura	398
3.3.2.1. Zarząd	398
3.3.2.2. Przewodniczący	398
3.3.2.3. Dyrektor	398
3.3.2.4. Grupy robocze	399

3.3.2.5. Sekretariat.....	399
3.3.3. Siedziba	399
3.3.4. Kompetencje.....	399
3.3.5. Finanse	400
3.3.6. Działalność	400
3.4. Europejska Fundacja Poprawy Warunków Życia i Pracy, EUROFOUND	401
3.4.1. Podstawy prawne funkcjonowania	401
3.4.2. Struktura	401
3.4.2.1. Rada Administracyjna	401
3.4.2.2. Przewodniczący.....	401
3.4.2.3. Dyrektor	402
3.4.2.4. Komitet Ekspertów.....	402
3.4.3. Personel	402
3.4.4. Siedziba	402
3.4.5. Kompetencje.....	402
3.4.6. Finanse.....	403
3.4.7. Działalność	403
3.5. Europejska Fundacja Kształcenia, ETF	404
3.5.1. Geneza i podstawy prawne funkcjonowania	404
3.5.2. Struktura	405
3.5.2.1. Rada Zarządzająca.....	405
3.5.2.2. Przewodniczący.....	405
3.5.2.3. Forum Doradcze	405
3.5.2.4. Dyrektor	405
3.5.3. Personel	406
3.5.4. Siedziba	406
3.5.5. Kompetencje.....	406
3.5.6. Finanse.....	406
3.5.7. Działalność	406
3.6. Europejska Agencja Ochrony Środowiska, EEA.....	408
3.6.1. Geneza i podstawy prawne funkcjonowania	408
3.6.2. Członkostwo	409
3.6.3. Struktura	409
3.6.3.1. Zarząd.....	409

3.6.3.2. Przewodniczący	409
3.6.3.3. Dyrektor Zarządzający	409
3.6.3.4. Piony specjalistyczne	410
3.6.3.5. Komitet Naukowy	410
3.6.4. Siedziba	410
3.6.5. Kompetencje	410
3.6.6. Finanse	411
3.6.7. Działalność	412
3.7. Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii, EMCDDA	413
3.7.1. Geneza i podstawy prawne funkcjonowania	413
3.7.2. Struktura	414
3.7.2.1. Zarząd	414
3.7.2.2. Przewodniczący	414
3.7.2.3. Biuro (Prezydium)	414
3.7.2.4. Dyrektor	415
3.7.2.5. Komitet Naukowy	415
3.7.3. Siedziba	415
3.7.4. Kompetencje	415
3.7.5. Finanse	417
3.7.6. Działalność	417
3.8. Europejska Agencja Leków, EMEA	417
3.8.1. Podstawy prawne funkcjonowania	417
3.8.2. Struktura	418
3.8.2.1. Zarząd	418
3.8.2.2. Dyrektor Zarządzający	418
3.8.2.3. Komitety	419
3.8.2.4. Grupy robocze i naukowe grupy doradcze	419
3.8.2.5. Sekretariat	419
3.8.3. Siedziba	420
3.8.4. Kompetencje	420
3.8.5. Finanse	421
3.9. Urząd Harmonizacji Rynku Wewnętrznego, OHIM	421
3.9.1. Podstawy prawne funkcjonowania	421

3.9.2. Struktura	421
3.9.2.1. Prezes	421
3.9.2.2. Rada Administracyjna	422
3.9.2.3. Przewodniczący	422
3.9.2.4. Departament Prawny	422
3.9.2.5. Izby Odwoławcze	423
3.9.2.6. Departament Administracyjno–Techniczny	423
3.9.2.7. Komitet Budżetowy	423
3.9.3. Siedziba	424
3.9.4. Języki urzędowe	424
3.9.5. Kompetencje i działalność	424
3.9.6. Finanse	427
3.10. Europejska Agencja do Spraw Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy, OSHA	427
3.10.1. Podstawy prawne funkcjonowania	427
3.10.2. Struktura	427
3.10.2.1. Zarząd	427
3.10.2.2. Przewodniczący	428
3.10.2.3. Biuro (Prezydium)	428
3.10.2.4. Dyrektor	428
3.10.3. Siedziba	429
3.10.4. Kompetencje i działalność	429
3.10.5. Finanse	430
3.11. Wspólnotowy Urząd Odmiany Roślin, CPVO	430
3.11.1. Podstawy prawne funkcjonowania	430
3.11.2. Struktura	430
3.11.2.1. Rada Administracyjna	430
3.11.2.2. Prezes	431
3.11.2.3. Komitety	431
3.11.2.4. Izby odwoławcze	431
3.11.2.5. Działy	432
3.11.3. Siedziba	432
3.11.4. Kompetencje	432
3.11.5. Finanse	433

3.11.6. Działalność	434
3.12. Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej, TCBEU.....	434
3.12.1. Podstawy prawne funkcjonowania	434
3.12.2. Kompetencje.....	434
3.12.3. Struktura	435
3.12.3.1. Zarząd.....	435
3.12.3.2. Dyrektor	435
3.12.3.3. Działy	436
3.12.4. Personel	436
3.12.5. Siedziba	436
3.12.6. Finanse.....	436
3.12.7. Działalność	436
3.13. Europejska Agencja Odbudowy, EAR.....	437
3.13.1. Geneza i podstawy prawne funkcjonowania	437
3.13.2. Struktura	437
3.13.2.1. Rada Zarządzająca.....	437
3.13.2.2. Przewodniczący.....	438
3.13.2.3. Dyrektor	438
3.13.3. Personel	438
3.13.4. Siedziba	439
3.13.5. Kompetencje i działalność.....	439
3.13.6. Finanse.....	440
3.14. Europejski Urząd Bezpieczeństwa Żywności, EFSA	440
3.14.1. Geneza i podstawy prawne funkcjonowania	440
3.14.2. Struktura	441
3.14.2.1. Zarząd.....	441
3.14.2.2. Przewodniczący.....	441
3.14.2.3. Dyrektor Zarządzający	441
3.14.2.4. Forum Doradcze.....	442
3.14.2.5. Komitet Naukowy	442
3.14.2.6. Panele naukowe.....	442
3.14.2.7. Sekretariat.....	443
3.14.3. Siedziba	443
3.14.4. Kompetencje.....	443

3.14.5. Finanse.....	444
3.15. Europejska Agencja Bezpieczeństwa na Morzu, EMSA	444
3.15.1. Podstawy prawne funkcjonowania	444
3.15.2. Struktura	444
3.15.2.1. Rada Administracyjna	444
3.15.2.2. Przewodniczący.....	445
3.15.2.3. Dyrektor Zarządzający	445
3.15.3. Personel	446
3.15.4. Siedziba	446
3.15.5. Kompetencje.....	446
3.15.6. Finanse.....	447
3.16. Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego, EASA	447
3.16.1. Podstawy prawne funkcjonowania	447
3.16.2. Struktura	447
3.16.2.1. Zarząd.....	447
3.16.2.2. Prezes	448
3.16.2.3. Dyrektor Wykonawczy.....	448
3.16.2.4. Komisje odwoławcze	449
3.16.2.5. Organ Doradczy	449
3.16.2.6. Biura terenowe	449
3.16.3. Personel	449
3.16.4. Siedziba	449
3.16.5. Kompetencje.....	449
3.16.6. Finanse.....	451
3.17. Europejska Agencja Bezpieczeństwa Sieci i Informacji, ENISA	451
3.17.1. Podstawy prawne funkcjonowania	451
3.17.2. Struktura	452
3.17.2.1. Zarząd.....	452
3.17.2.2. Dyrektor Naczelny	452
3.17.2.3. Stała Grupa Udziałowców.....	453
3.17.2.4. Doraźne grupy robocze	453
3.17.3. Personel	453
3.17.4. Siedziba	454
3.17.5. Kompetencje.....	454

3.17.6. Finanse.....	455
3.17.7. Działalność	455
3.18. Europejskie Centrum do Spraw Zapobiegania i Kontroli Chorób, ECDC.....	456
3.18.1. Podstawy prawne funkcjonowania	456
3.18.2. Struktura	456
3.18.2.1. Zarząd.....	456
3.18.1.2. Przewodniczący.....	456
3.18.1.3. Dyrektor	457
3.18.1.4. Forum doradcze.....	457
3.18.3. Kompetencje.....	457
3.18.4. Finanse	459
3.19. Europejska Agencja Kolejowa, ERA.....	459
3.19.1. Podstawy prawne funkcjonowania	459
3.19.2. Struktura	459
3.19.2.1. Rada Administracyjna	459
3.19.2.2. Przewodniczący.....	460
3.19.2.3. Dyrektor Wykonawczy.....	460
3.19.2.4. Grupy robocze	461
3.19.3. Personel	461
3.19.4. Siedziba	461
3.19.5. Kompetencje.....	461
3.19.6. Finanse.....	463
3.19.7. Działalność	463
3.20. Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich UE, FRONTEX....	464
3.20.1. Geneza i postawa prawna funkcjonowania	464
3.20.2. Członkostwo	465
3.20.3. Struktura	465
3.20.3.1. Zarząd.....	465
3.20.3.2. Przewodniczący.....	466
3.20.3.3. Dyrektor Wykonawczy.....	466
3.20.3.4. Wspecjalizowane oddziały	466
3.20.4. Personel	466

3.20.5. Siedziba	466
3.20.6. Kompetencje.....	466
3.20.7. Finanse.....	467
3.21. Organ Nadzoru Europejskiego Systemu Nawigacji Satelitarnej, GSA (TORGANEMT).....	467
3.21.1. Podstawy prawne funkcjonowania	467
3.21.2. Struktura	468
3.21.2.1. Rada Administracyjna	468
3.21.2.2. Przewodniczący.....	468
3.21.2.3. Dyrektor Wykonawczy.....	469
3.21.2.4. Komitet Naukowo–Techniczny	469
3.21.2.5. Komitet do Spraw Zabezpieczenia i Bezpieczeństwa Systemu	469
3.21.2.6. Biura lokalne	469
3.21.3. Siedziba	469
3.21.4. Kompetencje.....	470
3.21.5. Finanse.....	471
3.22. Wspólnotowa Agencja Kontroli Rybołówstwa, CFCA.....	471
3.22.1. Geneza i podstawy prawne funkcjonowania	471
3.22.2. Struktura	471
3.22.2.1. Rada Administracyjna	471
3.22.2.2. Prezes	472
3.22.2.3. Dyrektor Wykonawczy.....	472
3.22.2.4. Rada Doradcza	473
3.22.3. Personel	473
3.22.4. Siedziba	473
3.22.5. Kompetencje.....	473
3.22.6. Finanse.....	475
3.23. Europejska Agencja Chemikaliów	475
3.23.1. Podstawy prawne funkcjonowania	475
3.23.2. Struktura	476
3.23.2.1. Zarząd.....	476
3.23.2.2. Komitet Oceny Ryzyka	477
3.23.2.3. Komitet Analiz Społeczno–Ekonomicznych.....	477

3.23.2.4. Komitet Państw Członkowskich	478
3.23.2.5. Forum Wymiany Informacji o Egzekwowaniu Przepisów	478
3.23.2.6. Rada Odwoławcza.....	478
3.23.2.7. Dyrektor Wykonawczy.....	479
3.23.2.8. Sekretariat.....	480
3.23.3. Kompetencje.....	480
3.23.4. Finanse.....	482
3.24. Europejski Instytut do Spraw Równości Kobiet i Mężczyzn	482
3.24.1. Podstawy prawne funkcjonowania	482
3.24.2. Struktura	483
3.24.2.1. Zarząd.....	483
3.24.2.2. Prezes	483
3.24.2.3. Dyrektor	484
3.24.2.4. Forum Ekspertów	484
3.24.3. Kompetencje.....	485
3.24.4. Finanse.....	486
3.25. Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej, FRA.....	487
3.25.1. Podstawy prawne funkcjonowania	487
3.25.2. Struktura	487
3.25.2.1. Zarząd.....	487
3.25.2.2. Rada Wykonawcza	488
3.25.2.3. Dyrektor	488
3.25.2.4. Komitet Naukowy	489
3.25.3. Siedziba	489
3.25.4. Kompetencje.....	489
3.25.5. Finanse.....	492
3.26. Agencje wykonawcze	492
3.26.1. Agencja Wykonawcza Programu Zdrowia Publicznego, PHEA....	492
3.26.2. Agencja Wykonawcza do Spraw Konkurencyjności i Innowacji, EACI.....	493
3.26.3. Agencja Wykonawcza do Spraw Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego, EACEA	493

3.26.4. Agencja Wykonawcza do Spraw Transeuropejskiej Sieci Transportowej, TEN-TEA.....	494
3.26.5. Agencja Wykonawcza do Spraw Badań Naukowych, REA.....	494
4. Organy funkcjonujące w ramach filaru II.....	495
4.1. Agencja do spraw Rozwoju Zdolności Obronnych, Badań, Zakupów i Uzbrojenia (Europejska Agencja Obrony), EDA.....	495
4.1.1. Podstawy prawne funkcjonowania.....	495
4.1.2. Członkostwo.....	495
4.1.3. Struktura.....	495
4.1.3.1. Rada Sterująca.....	495
4.1.3.2. Szef EDA.....	496
4.1.3.3. Komitety.....	497
4.1.3.4. Dyrektor Naczelny.....	497
4.1.4. Personel.....	497
4.1.5. Siedziba.....	497
4.1.6. Zasady funkcjonowania.....	498
4.1.7. Kompetencje.....	498
4.1.8. Finanse.....	501
4.2. Centrum Satelitarne Unii Europejskiej, EUSC.....	501
4.2.1. Podstawy prawne funkcjonowania.....	501
4.2.2. Członkostwo.....	502
4.2.3. Struktura.....	502
4.2.3.1. Zarząd.....	502
4.2.3.2. Dyrektor.....	502
4.2.3.3. Komitet Konsultacyjny.....	503
4.2.4. Personel.....	503
4.2.5. Siedziba.....	503
4.2.6. Zasady funkcjonowania.....	503
4.2.7. Kompetencje.....	504
4.2.8. Finanse.....	504
4.3. Instytut Unii Europejskiej Studiów nad Bezpieczeństwem, ISS.....	504
4.3.1. Podstawy prawne funkcjonowania.....	504
4.3.2. Członkostwo.....	504
4.3.3. Struktura.....	504

4.3.3.1. Zarząd.....	504
4.3.3.2. Przewodniczący.....	505
4.3.3.3. Dyrektor	505
4.3.3.4. Komitet i grupy robocze ad hoc	505
4.3.4. Personel	505
4.3.5. Siedziba	505
4.3.6. Kompetencje.....	506
4.3.7. Finanse.....	506
4.4. Europejskie Kolegium Bezpieczeństwa i Obrony, ESDC	507
4.4.1. Podstawy prawne funkcjonowania	507
4.4.2. Członkostwo	507
4.4.3. Struktura	507
4.4.3.1. Komitet Sterujący.....	507
4.4.3.2. Zarząd.....	507
4.4.3.3. Stały Sekretariat	508
4.4.4. Kompetencje.....	508
4.4.5. Finanse.....	509
5. Organy funkcjonujące w ramach filaru III	509
5.1. Europejski Urząd Policji, EUROPOL.....	509
5.1.1. Geneza	509
5.1.2. Podstawy prawne funkcjonowania	511
5.1.3. Członkostwo	511
5.1.4. Struktura	512
5.1.4.1. Zarząd.....	512
5.1.4.2. Przewodniczący.....	512
5.1.4.3. Dyrektor	512
5.1.4.4. Komitet Finansowy	513
5.1.4.5. Kontroler Finansowy.....	513
5.1.4.6. Wspólny Organ Nadzorczy	513
5.1.5. Siedziba	514
5.1.6. Organy krajowe powołane dla realizacji celów EUROPOLu	514
5.1.6.1. Oddziały (biura) krajowe	514
5.1.6.2. Oficerowie łącznikowi.....	514
5.1.7. Kompetencje.....	515

5.1.8. Finanse.....	518
5.2. Europejska Jednostka Współpracy Sądowej, EUROJUST.....	519
5.2.1. Podstawy prawne funkcjonowania	519
5.2.2. Członkostwo	519
5.2.3. Struktura	519
5.2.3.1. Przedstawiciele krajowi.....	519
5.2.3.2. Korespondenci krajowi	520
5.2.4. Siedziba	522
5.2.5. Kompetencje.....	522
5.2.6. Finanse.....	526
5.3. Europejskie Sieci Sądowe, EJM.....	526
5.3.1. Europejska Sieć Sądowa w Sprawach Karnych.....	526
5.3.1.1. Geneza.....	526
5.3.1.2. Podstawy prawne funkcjonowania.....	527
5.3.1.3. Skład.....	527
5.3.1.4. Kompetencje.....	528
5.3.2. Europejska Sieć Sądowa w Sprawach Cywilnych i Handlowych.....	530
5.3.2.1. Geneza	530
5.3.2.2. Podstawy prawne funkcjonowania.....	531
5.3.2.3. Struktura	531
5.3.2.4. Kompetencje.....	532
5.4. Europejskie Kolegium Policyjne, CEPOL.....	534
5.4.1. Podstawa prawna	534
5.4.2. Zasady funkcjonowania	534
5.4.3. Struktura	534
5.4.3.1. Zarząd.....	534
5.4.3.2. Przewodniczący.....	535
5.4.3.3. Dyrektor	535
5.4.3.4. Grupy robocze	535
5.4.3.5. Sekretariat.....	535
5.4.4. Siedziba	535
5.4.5. Punkty kontaktowe	535
5.4.6. Kompetencje.....	536
5.4.7. Finanse.....	537

5.5. Prokuratura Europejska.....	537
Bibliografia	538
Dokumenty Wspólnot Europejskich i Unii Europejskiej	538
Traktaty.....	538
Statuty, regulaminy i zasady procedury organów głównych.....	538
Akty powołujące organy autonomiczne	539
Inne dokumenty	542
Orzeczenia Trybunału Sprawiedliwości	544
Literatura.....	546

Wykaz skrótów stosowanych w pracy

AKP	– Kraje Afryki, Karaibów i Pacyfiku
CARDS	– Pomoc Wspólnotowa na Rzecz Odbudowy, Rozwoju i Stabilizacji
CAT	– Computer Assisted Translation (Jednostka Tłumaczeń Wspieranych Komputerowo)
CATS	– Komitet Koordynacyjny (Komitet Artykułu 36)
CECA	– Communauté européenne du charbon et de l'acier (Europejska Wspólnota Węgla i Stali)
CEDEFOP	– European Centre for the Development of Vocational Training (Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego)
CEPOL	– European Policy College (Europejskie Kolegium Policyjne)
CES	– Comité économique et social (Komitet Europejsko–Społeczny)
CDM	– Capability Development Mechanism (Mechanizm Rozwoju Zdolności)
CDT	– Centre de Traduction des Organes de l'Union Européenne (Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej)
COCOR	– Komitet Koordynacyjny CECA
CFCA	– Community Fisheries Control Agency (Wspólnotowa Agencja Kontroli Rybołówstwa)
CFI	– Court of First Instance (Sąd Pierwszej Instancji)
COMIX	– Komitet Mieszany do Spraw Migracji i Azylu, Granic i Azylu
COPS	– Comité Politique et Sécurité (Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa)
COREPER I i II	– Komitet Stałych Przedstawicieli I i II
COREU	– Correspondence européenne (Europejska Sieć Korespondentów)
COSAC	– Konferencja Organów Wyspecjalizowanych w Sprawach Wspólnotowych
CPVO	– Community Plant Variety Office (Wspólnotowy Urząd Odmian Roślin)
Dz.U. RP	– Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej
Dz.U. UE	– Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej
Dz.U. WE	– Dziennik Urzędowy Wspólnot Europejskich
EACEA	– Education, Audiovisual and Culture Executive Agency (Agencja Wykonawcza do Spraw Edukacji, Kultury i Sektora Audiowizualnego)
EACI	– Executive Agency for Competition and Innovation (Agencja Wykonawcza do Spraw Konkurencyjności i Innowacji)
EAR	– European Agency for Reconstruction (Europejska Agencja Odbudowy)
EASA	– European Safety Navigation Agency (Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego)
ECA	– European Court of Auditors (Europejski Trybunał Obrachunkowy)

ECB	– European Central Bank (Europejski Bank Centralny)
ECAP	– European Capability Action Plan (Europejski Plan Działań na Rzecz Zdolności Obrony)
ECOFIN	– Rada do Spraw Ekonomicznych i Finansowych
ECR	– European Courts Reports: Reports of Casus before the Court of Justice and the Court of First Instance (Zbiór Orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości i Sądu Pierwszej Instancji).
ECRI	– European Commission Against Racism and Intolerance (Europejska Komisja Przeciwko Rasizmu i Nietolerancji)
EDA	– European Defence Agency (Europejska Agencja Obrony)
EDU	– Europol Drugs Unit (Jednostka Europolu do spraw Narkotyków)
EEA	– European Environment Agency (Europejska Agencja Ochrony Środowiska)
EFC	– Economic and Financial Committee (Komitet Ekonomiczno –Finansowy)
EFSA	– European Food Safety Authority (Europejski Urząd Bezpieczeństwa Żywności)
EFTA	– European Free Trade Association (Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu)
EIB	– European Investment Bank (Europejski Bank Inwestycyjny)
EIONET	– Europejska Sieć Informacji i Obserwacji Środowiska
EJN	– European Judicial Network (Europejska Sieć Sądowa)
EMCDDA	– European Monitoring Centre for Drugs and Drug Addiction (Europejska Agencja Monitorowania Narkotyków i Narkomanii)
EMCO	– Employment Committee (Komitet do Spraw Zatrudnienia)
EMSA	– European Maritime Security Agency (Europejska Agencja Bezpieczeństwa na Morzu)
ENISA	– European Network and Information Security Agency (Europejska Agencja Bezpieczeństwa Sieci i Informacji)
EPC	– Economic Policy Committee (Komitet Polityki Gospodarczej)
ERA	– European Railway Agency (Europejska Agencja Kolejowa)
ESC	– Economic and Social Committee (Komitet Ekonomiczno –Społeczny)
ESCB	– European System of Central Banks (Europejski System Banków Centralnych)
ETV	– Electronic Training Village (Elektroniczna Wioska Szkoleniowa)
EU	– European Union (Unia Europejska)
EURATOM	– Europejska Wspólnota Energii Atomowej
EUROJUST	– European Union's Judicial Cooperation Unit (Europejska Jednostka Współpracy Sądowej)
EUROPOL	– European Police Office (Europejski Urząd Policji)

EUMC	– Military Committee (Komitet Wojskowy)
EUSE	– European Union Satellite Centre (Centrum Satelitarne Unii Europejskiej)
EUMS	– Military Staff (Sztab Wojskowy)
EUSRs	– Special Representatives (Specjalni Przedstawiciele)
EWG	– Europejska Wspólnota Gospodarcza
FRONTEX	– Frontières extérieures; European Agency for the Management of Operational Cooperation at the External Borders of the Member States of European Community (Europejska Agencja Zarządzania Współpracą Operacyjną na Zewnętrznych Granicach Państw Członkowskich)
INTERPOL	– International Criminal Police Organization (Międzynarodowa Organizacja Policji Kryminalnej)
GSA	– European Global Navigation Satellite System Authority (Organ Nadzoru Europejskiego Globalnego Systemu Nawigacji Satelitarnej)
ISS	– European Union Institute for Security Studies (Instytut Unii Europejskiej Studiów nad Bezpieczeństwem)
LoI	– Letter of Intent (List Intencyjny)
OCCAR	– Organization for Joint Armaments Cooperation (Organizacja Współpracy w Dziedzinie Wspólnego Uzbrojenia)
OLAF	– Office Européen de Lutte Anti-Fraude (Europejski Urząd do Spraw Zwalczania Nadużyć Finansowych)
OMBUDSMAN UE	– Rzecznik Praw Obywatelskich Unii Europejskiej
ONZ	– Organizacja Narodów Zjednoczonych
OSHA	– European Agency for Safety and Health Work (Europejska Agencja do Spraw Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy)
PCTF	– Grupa Zadaniowa Szefów Policji
PHEA	– Public Health Executive Agency (Agencja Wykonawcza Programu Zdrowia Publicznego)
PSC	– Political and Security Committee (Komitet Polityczny i Bezpieczeństwa)
RAXEN	– European Information Network on Racism and Xenophobia (Europejska Sieć Informacji o Rasizmie i Ksenofobii)
REA	– Research Executive Agency (Agencja Wykonawcza do Spraw Badań Naukowych)
RETOIX	– Réseau européen d'information sur le drogues et les toxicomanies (Europejskie Centrum Informacji o Narkotykach i Narkomanii)
SCA	– Special Committee on Agriculture (Specjalny Komitet do Spraw Rolnictwa)
SCIPA	– Strategic Committee on Immigration, Frontiers and Asylum (Strategiczny Komitet do Spraw Migracji, Granic i Azylu)
SPC	– Social Protection Committee (Komitet Ochrony Socjalnej)

TCBEU	– Translation Centre for the Bodies of the European Union (Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej)
TECS	– Europol Computer System (System Komputerowy Europolu)
TEN TEA	– TEN T Executive Agency (Agencja Wykonawcza do Spraw Transeuropejskiej Sieci Transportu)
TORGANEMT	– Organ Nadzoru Europejskiego Globalnego Systemu Nawigacji Satelitarnej
TPI	– Tribunal de Première Instance (Sąd Pierwszej Instancji)
UE	– Unia Europejska
WE	– Wspólnota Europejska
WEAO	– Western European Armaments Group (Grupa Zbrojeń Europy Zachodniej)
WNP	– Wspólnota Niepodległych Państw
WTO	– World Trade Organization (Światowa Organizacja Handlu)

PRZEDMOWA

Praca niniejsza poświęcona jest strukturze organizacyjnej (instytucjonalnej) Unii Europejskiej (UE), która jest niezwykle rozbudowana. UE jest, obok Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ), organizacją międzynarodową posiadającą z punktu widzenia kompetencji, jak też charakteru prawnego członków, najwięcej odmian (rodzajów) organów, w porównaniu do jakiegokolwiek innej organizacji międzynarodowej. Z drugiej strony UE posiada – w porównaniu do innych organizacji – najwięcej organów z punktu widzenia ich ilości (na początku 2008 r. aż ponad 1600).

W pracy przeanalizowana jest struktura organizacyjna UE, istniejąca w dniu oddania książki do druku. Jednocześnie omówione są tutaj zmiany, które przewidywał w tym zakresie Traktat ustanawiający Konstytucję dla Europy z 29 X 2004 r., określany w skrócie jako Traktat Konstytucyjny, który nie wszedł w życie z powodu niewyrażenia zgody na jego ratyfikację przez obywateli Francji i Holandii.¹

W niniejszej pracy szczegółowo omówione są ponadto rozwiązania instytucjonalne przewidywane przez Traktat z Lizbony zmieniający Traktat o Unii Europejskiej i Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską z 13 XII 2007 r., określany w skrócie jako Traktat z Lizbony. Traktat ten ma w pewnym sensie zastąpić Traktat Konstytucyjny. Aktualnie jest w trakcie procesu ratyfikacyjnego. Zgodnie z art. 6 Postanowień końcowych Traktatu z Lizbony, winien wejść w życie 1 I 2009 r. pod warunkiem, że zostaną złożone wszystkie dokumenty ratyfikacyjne. W przeciwnym razie wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następnego po złożeniu dokumentu ratyfikacyjnego przez państwo–sygnatariusza, które jako ostanie złoży taki dokument.²

Pracę rozpoczyna *Rozdział wstępny*, w którym omówione są zagadnienia ogólne, wspólne dla wszystkich organów Unii, tj. kwestia nazw, klasyfikacja, hierarchia oraz zasady, w oparciu o które funkcjonują. Zagadnienia te przedstawione są na tle rozwiązań występujących w innych międzypaństwowych (międzyrządowych) organizacjach międzynarodowych.

1 Zob. przypis 3 w rozdziale I.

2 Należy nadmienić, iż w Mandacie dla Konferencji Międzyrządowej, która przygotowywała tekst Traktatu z Lizbony stwierdzało się, że winien on wejść w życie przed wyborami do Parlamentu Europejskiego w czerwcu 2009 r. Pkt 11 Konkluzji Prezydencji przyjętych podczas sesji Rady Europejskiej 21–23 czerwca 2007 r. Bruksela 23 czerwca 2007 r. Dokument nr 1177/07.

W *Rozdziale pierwszym* przeanalizowane są podstawy prawne funkcjonowania, skład, struktura, kompetencje, zasady działania i działalność podstawowych organów UE, określanych w jej prawie pierwotnym jako instytucje. Z jednej strony omówione są tutaj stosowne postanowienia prawa unijnego, z drugiej zaś przedstawiona jest ewolucja tych zagadnień w trakcie funkcjonowania Wspólnot Europejskich, a następnie również UE.

Kolejny rozdział poświęcony jest podstawom prawnym, strukturze, kompetencjom, zasadom działania i działalności poszczególnych najważniejszych organów pomocniczych. W przypadku pozostałych organów pomocniczych przeprowadzono syntezę wspomnianych zagadnień w odniesieniu do poszczególnych grup organów.

Ostatni, *Rozdział trzeci*, poświęcony jest analizie powyższych zagadnień w odniesieniu do organów mających charakter organów autonomicznych.

Na zakończenie zamieszczony jest spis ważniejszych dokumentów oraz orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości UE, dotyczących organów UE, jak też polskich i obcojęzycznych publikacji cytowanych w pracy.

Ponieważ proces ratyfikacyjny Traktatu z Lizbony może – według aktualnych informacji – istotnie się przedłużyć,³ w niniejszej pracy nadal używana jest nazwa Traktat w sprawie utworzenia Wspólnoty Europejskiej przy jednoczesnym zaznaczeniu na początku każdego rozdziału, iż z chwilą wejścia Traktatu z Lizbony Traktat ten zmieni nazwę na Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Z tego samego względu w niniejszej pracy, przy omawianiu roli poszczególnych organów w procesach integracyjnych w ramach Unii Europejskiej i Wspólnoty Europejskiej, utrzymany jest podział na aktualne obszary filarów I, II i III, mimo że Traktat z Lizbony wyraźnie ich nie wyodrębnia.

Przy omawianiu znowelizowanych przez Traktat z Lizbony przepisów Traktatu o Unii Europejskiej oraz Traktatu w sprawie utworzenia Wspólnoty Europejskiej

3 W przypadku, gdyby jedno, a najwyżej dwa państwa – i to tylko nieduże – nie ratyfikowały Traktatu z Lizbony, należy spodziewać się, że zostanie powtórzone postępowanie, jakie zastosowano w przypadku Danii, która w pierwszym referendum odrzuciła Traktat o Unii Europejskiej. UE podejmie mianowicie negocjacje z takim państwem, w wyniku których zostanie podpisany stosowny protokół lub uchwalona deklaracja, zawierająca tzw. klauzule op out, tj. zwalniające lub zawieszające obowiązywanie niektórych postanowień Traktatu wobec niego. Szerzej na temat historii tej klauzuli w UE zob. Z.M. Doliwa–Klepacki. Integracja europejska, łącznie z uczestnictwem Polski w UE i Konstytucją dla Europy. Białystok 2005, s. 102–103. W przypadku zaś, gdyby jedno z dużych lub kilka państw mniejszych nie ratyfikowało Traktatu z Lizbony, wówczas prawdopodobnie zostanie zwołana kolejna konferencja międzyrządowa w celu przygotowania nowej wersji modyfikującej Traktat o Unii Europejskiej, jak też Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską. Konieczność bowiem ich nowelizacji, której celem winno być usprawnienie funkcjonowania tych dwóch organizacji, jest raczej bezsporna. Negocjacje w tej sprawie mogą potrwać nawet kilka lat. Do ich zakończenia UE i Wspólnoty Europejskie będą wówczas funkcjonować w oparciu o ich prawo pierwotne w wersji Traktatu Nicejskiego uzupełnione o Traktat akcesyjny z 16.04.2003 r. Nie należy jednak wykluczać trzeciego wariantu w tej sprawie. Mianowicie, nie będzie podjęta próba wynegocjowania nowej wersji traktatu reformującego UE i Wspólnoty Europejskie, a reformy tych organizacji będą dokonywane punktowo, tj. reformowane oddzielnie w różnych przedziałach czasowych przepisy dotyczące niektórych dziedzin integracji. Jest natomiast mało prawdopodobnym, by dalsza integracja w ramach Unii Europejskiej rozwijała się w oparciu o zasadę tzw. różnych szybkości, bazującej na traktatowej zasadzie wzmocnionej współpracy.

podawana jest dotychczasowa numeracja artykułów wraz z nowymi postanowieniami, wprowadzonymi do tych traktatów przez Traktat z Lizbony. Jednocześnie w nawiasach podawana jest nowa numeracja artykułów tych traktatów w wersjach skonsolidowanych.

Praca przeznaczona jest przede wszystkim dla studentów wydziałów europeistyki, stosunków międzynarodowych, nauk politycznych oraz prawa i ekonomii, jak też dla tych wszystkich, którzy interesują się problematyką integracji europejskiej.

Kwiecień 2008 r.

Anna Doliwa–Klepacka
Zbigniew M. Doliwa–Klepacki